

Alte grupari regionale in Europa

Fenomenele care marchează evoluția economiei mondiale în ultimele decenii stau sub semnul globalizării, al interdependențelor și interacțiunii. Orice s-ar întâmpla, în orice colț al lumii, are efecte mai mult sau mai puțin ample asupra întregii economii mondiale. Procesul globalizării este de dată relativ recentă. El s-a manifestat mai ales după al doilea război mondial și a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă mai ales după anii 80, odată cu globalizarea piețelor financiare.

Statele naționale operează la nivel internațional pe diferite stadii de putere, concurând pentru o poziție mai bună în comerțul internațional, atragerea de investiții străine, creșterea competitivității, toate acestea cu scopul maximizării bunăstării sociale.

Astfel, statele naționale, pentru a-și face “o viață mai ușoară” au considerat că ar fi mai bine pentru ele dacă s-ar uni în grupuri regionale. Astfel această cooperarea regională reprezintă o **dimensiune semnificativă a diplomației.**

În ceea ce privește România, atât în planul conceptual și politic, cât și în cel pragmatic și al acțiunilor concrete de politică externă a Guvernului României, s-a consolidat **complementaritatea între demersul în plan regional și obiectivul major al integrării euro-atlantice și europene.** Cooperarea și interdependența în plan regional reprezintă un exercițiu util în vederea participării la promovarea intereselor și aspirațiilor comune europene și euro-atlantice.

În același timp, experiența de până acum demonstrează că o serie de probleme politice, economice, de securitate și culturale pot fi mult mai bine abordate și rezolvate într-un cadru relativ omogen, unde există o anumită coeziune și o experiență comună de dezvoltare. În acest sens, regiunile pot oferi cadrul propice pentru stabilirea unor mecanisme de cooperare, care contribuie la climatul de securitate internațional.

Deschiderea manifestată de diplomația românească față de cunoașterea și urmărirea, în general, a proceselor de cooperare regională, din Europa Centrală și de Sud-Est:

- Procesul de Cooperare a Statelor Sud-Est Europene (SEECp)
- Inițiativa Central Europeană (ICE)
- Acordul de Liber Schimb Central-European (CEFTA)
- Procesul de Cooperare Dunareană
- Grupările Europene de Cooperare Teritorială (GECT)
- Consiliul Cooperării Regionale (RCC)
- Inițiativa de Cooperare Sud-Est Europeană (SECI)
- Centrul Regional SECI pentru Combaterea Infraționalității Transfrontaliere

Dar și de pe alte areale, în Europa Răsăriteană, Caucaz și Asia Centrală:

- Organizația Cooperării Economice la Marea Neagră (OCEMN)
- Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică – GUAM

Este dublată de participarea activă a țării noastre la inițiativele, procesele și structurile regionale de cooperare, cu o problematică complexă și extrem de diversă.

CEFTA

Infiintare si structura

CEFTA (Comunitatea Europeana a liberului schimb) reprezintă cel mai important acord multilateral de liber schimb din Europa Centrală și de Sud-est. Este un acord comercial de liber schimb a mărfurilor care a luat ființă la 21 decembrie 1992 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1993, la Cracovia, membrii fondatori fiind Polonia, Cehoslovacia– ulterior Cehia și Slovacia; și Ungaria. Scopul acestei uniuni a fost adaptarea economiilor statelor membre la o piața comunitară lipsită de taxe vamale și un exercițiu de preaderare la Uniunea Europeană.

Celor 4 membri ai Grupului de la Vișegrad li s-au alăturat ulterior Slovenia (de la 1 ianuarie 1996), România (1 iulie 1997), Bulgaria (1 ianuarie 1999), și Croația (1 martie 2003).

CEFTA și-a modificat componența de la 1 mai 2004, având în vedere că cinci dintre țările parte (Cehia, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ungaria) au aderat la UE, rămânând în Acord Bulgaria, Croația și România.

La data de 27 februarie 2006 s-a semnat, la Skopje, Acordul de aderare a Republicii Macedonia la CEFTA, în prezent acesta aflându-se în proces de ratificare.

Statele membre	anul aderării	anul ieșirii(*)
 Polonia	1992	2004
 Ungaria	1992	2004

 Republica Cehă	1992	2004
 Slovacia		
 Slovenia	1996	2004
 România	1997	2007
 Bulgaria	1999	2007
 Croația	2002	—
 Republica Macedonia	2006	—
 Bosnia și Herțegovina	2007	—
 Moldova	2007	—
 Serbia	2007	—
 Muntenegru	2007	—
 Albania	2007	—
 Kosovo	2007	—

Obiectiv

CEFTA este considerat o ‘‘antecameră’’ și o etapă de pregătire a participării la piața internă comunitară, UE fiind de la început în favoarea formării și funcționării CEFTA. Principalul obiectiv urmărit de CEFTA a fost crearea unei zone de liber schimb prin liberalizarea graduală a comerțului reciproc cu produse industriale și agricole și prin eliminarea barierelor tarifare și netarifare din calea comerțului în perioada de tranziție.

Organizare

Președinția CEFTA se asigură prin rotație. În anul 2006 președinția este asigurată de România.

Perspective CEFTA

Principala preocupare a țărilor membre CEFTA în ultima perioadă a fost viitorul acestui Acord, având în vedere faptul că de la 1 ianuarie 2007, odată cu integrarea în UE, România și Bulgaria vor trebui să se retragă din CEFTA.

La Reuniunea Primilor Miniștri ai țărilor membre CEFTA din 29 noiembrie 2005 de la Zagreb, sub președinția Republicii Croația, șefii delegațiilor au acordat o atenție deosebită viitorului Acordului, fiind unanimi în a sublinia, ca mesaj politic al Summit-ului, faptul că viitorul CEFTA poate fi asigurat numai prin extinderea sa.

Negocierile din cadrul Summit-ului primilor miniștri s-au concentrat pe redefinirea criteriilor de aderare, astfel încât să se asigure o bază mai largă de aderare la acest Acord.

Rezultatele reuniunii au fost influențate și de întâlnirea trilaterală a primilor miniștri din Bulgaria, Croația și România care a avut loc la Barcelona, 28 noiembrie 2005 (cu prilejul Summit-ului Euro-Mediteranean), ocazie cu care s-a transmis un mesaj privind menținerea CEFTA și după aderarea României și Bulgariei la UE, sens în care se va da posibilitatea țărilor din Balcanii de Vest și Republicii Moldova de a participa la Acord.

Declarația Primilor Miniștri de la Zagreb a inclus un nou set de criterii de aderare la CEFTA, mai flexibile și mai cuprinzătoare și a creat premisele pentru realizarea unui acord unic de liber schimb în regiune, pornind de la CEFTA.

În același timp, în cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-est exista inițiativa creării unui acord de comerț liber în sud-estul Europei, a cărui realizare să aibă loc, în conformitate cu voința exprimată în Declarația ministerială de la Sofia, adoptată la reuniunea Mesei Regionale a Pactului de Stabilitate (10 iunie 2005), în cursul anului 2006.

Existau astfel două inițiative în regiune pentru crearea unui acord de liber schimb, care trebuiau armonizate pentru a se obține rezultatul dorit, și anume un acord unic.

Summit-ul primilor miniștri din Sud-estul Europei, București, 6 aprilie 2006
România, în calitate de președinte al CEFTA, împreună cu Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-est au organizat la București, în data de 6 aprilie, Summit-ul primilor miniștri din Sud-estul Europei, cu tema „Integrarea Europei prin dezvoltarea comerțului liber în regiune”.

Obiectivul Summit-ului a fost lansarea, la nivel politic, a negocierilor pentru crearea unui Acord unic de comerț liber în regiune, prin extinderea simultană și amendarea CEFTA. Acest Acord va înlocui rețeaua de 31 de acorduri de liber schimb bilaterale existente în regiune.

La reuniune au participat prim-miniștri din Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, România, Republica Moldova, Republica Macedonia, Serbia și Muntenegru, UNMIK/Kosovo, cancelarul austriac Wolfgang Schüssel, președintele Consiliului European, comisarul pentru extindere Olli Rehn și comisarul pentru comerț Peter Mandelson. Prezența la nivel înalt a instituțiilor europene a constituit un semn important al suportului Uniunii Europene pentru această inițiativă, precum și pentru perspectiva europeană a regiunii în general.

Totodată, coordonatorul special al Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-est, Dr. Erhard Busek, a participat la eveniment, alături de ambasadorii la București din țările partenere ale Grupului de Lucru pentru comerț din cadrul Pactului de Stabilitate.

La finalul reuniunii a fost adoptată o Declarație Comună care exprimă voința politică existentă, la cel mai înalt nivel, de a se iniția negocierile privind crearea unui Acord de comerț liber în Europa de Sud-est prin extinderea și amendarea CEFTA, astfel încât acest Acord să devină un instrument modern, ambițios și cuprinzător, complementar celorlalte instrumente în vigoare sau în curs de negociere între statele din regiune și UE. Declarația include principiile și orientările în baza cărora vor avea loc negocierile efective precum și un calendar privind desfășurarea la nivel tehnic a acestora. **Se are în vedere**

semnarea Acordului în 2006, în timpul președinției Române a CEFTA, de toate părțile implicate în acest proces.

Romania in CEFTA

România, ca deținătoare a Președinției CEFTA în 2006, și-a asumat un rol important în susținerea activă a procesului, prin promovarea transformării CEFTA într-un format care să reflecte schimbările din ultimul deceniu în Sud-estul Europei. Sprijinul României a constat inclusiv în formularea propunerilor care să concretizeze cât mai rapid și eficient lărgirea CEFTA.

Prin organizarea acestui eveniment, România și-a asumat rolul de promotor al acestui proces regional, având convingerea că CEFTA extins și modernizat va reprezenta un instrument necesar și util pentru susținerea participanților la Acord pe drumul către integrarea europeană, alături de o contribuție semnificativă la stabilitatea, securitatea și prosperitatea întregii regiuni.

OCEMN

Infiintarea organizatiei "OCEMN"

Crearea unei structuri de cooperare în zona Mării Negre a fost pusă în discuție pentru prima oară în 1990, de fostul președinte al Turciei, Turgut Ozal, în cadrul unei vizite oficiale în România. La inițiativă au subscris România, Bulgaria și URSS.

Cooperarea Economică a Mării Negre (CEMN) a fost oficial lansată, prin semnarea Declarației de la Istanbul, la 25 iunie 1992. Au fost adoptate două documente ("Declaration on Black Sea Economic Cooperation" și "Bosphorus Statement").

Membrii fondatori ai CEMN sunt: Albania, Bulgaria, Grecia, România, Turcia (Motivele pentru care Grecia și Albania, care nu au ieșire la Marea Neagră, fac parte din

CEMN se explică prin faptul că, inițial, conceptul organizației era de a cuprinde o arie lărgită a Balcanilor, inclusiv RF Iugoslavia, iar Turcia are interese speciale în susținerea Albaniei.), Republica Moldova, Rusia, Ucraina și trei țări caucaziene (Armenia, Azerbaidjan și Georgia). Regiunea CEMN se întinde, ca suprafață, de la Marea Adriatică la Oceanul Pacific și cuprinde în arealul său un număr de opt mări.

Obiectivul CEMN-ului:

El constituie accelerarea dezvoltării economice și sociale a statelor membre în scopul realizării unui grad superior de integrare în economia europeană și mondială, prin intensificarea cooperării multilaterale și folosirea avantajelor care decurg din proximitatea geografică și complementaritatea economiilor naționale. În mod deliberat a fost evitată includerea unor obiective de natură politică sau de securitate, considerate neadecvate momentului.

Regiunea Mării Negre are o importanță strategică recunoscută, care este dată de resursele naturale foarte bogate, în special petrol și gaz și de o piață potențială de peste 350 milioane consumatori. Comerțul cumulat al regiunii reprezintă peste 5% din comerțul mondial.

Componenta strategică a regiunii s-a accentuat, în ultimul timp, ca urmare a declanșării campaniei antiteroriste; SUA sunt interesate de evoluțiile din regiune, iar UE își substanțiază asistența pentru țările din zonă prin Politica de Nouă Vecinătate.

Evoluția cooperării economice în bazinul Mării Negre poate fi împărțită în *trei etape*:

1 de formare, lipsită de rezultate și fără o organizare clară, a durat până la întâlnirea de la București, din anul 1996, când miniștrii de externe au adoptat un "Plan de acțiune" care a îmbunătățit cooperarea;

2. de introducere a sistemului Troicii ministeriale, în cursul căreia a început finanțarea comună a Secretariatului Internațional Permanent (PERMIS) de la Istanbul și s-au intensificat reuniunile la toate nivelele. În iunie 1998, la Yalta, s-a semnat "Carta CEMN";

3. de asumare a caracteristicilor unei organizații regionale. La **30 aprilie 1999**, la Reuniunea miniștrilor de externe din statele CEMN de la Tbilisi, **a fost înființată Organizația Cooperării Economice a Mării Negre (OCEMN)**, care a devenit o structură

regională de cooperare în domeniul economic. **OCEMN** a dobândit statutul de observator la ONU începând cu 8 octombrie 1999, urmare adoptării Rezoluției A/54/5.

La 25 iunie 2002, la Istanbul, șefii de stat și de guvern din regiunea Mării Negre au marcat, în cadrul unei reuniuni extraordinare, aniversarea a zece ani de la crearea Cooperării Economice a Mării Negre. La Summit-ul aniversar OCEMN a fost semnată **“Declarația Decenială”** prin care se marchează trecerea organizației într-o nouă etapă și în care sunt creionate domeniile viitoare de acțiune, cum sunt cele legate de securitatea și stabilitatea regională, cooperarea cu Uniunea Europeană și colaborarea cu alte inițiative și structuri regionale.

La 25 iunie 2007, la Istanbul, a avut loc Summit-ul Aniversar al OCEMN (15 ani de la înființarea organizației). A fost adoptată o Declarație Aniversară.

Relația cu UE a constituit unul din cele mai importante puncte ale președinției elene (noiembrie 2004-aprilie 2005). Reuniunea de la Komotini a adoptat o declarație ministerială care se referă la necesitatea unei platforme de cooperare UE-OCEMN. La 14 februarie 2008, la Kiev, a avut loc Reuniunea specială a Consiliului miniștrilor afacerilor externe ai statelor membre ale OCEMN și ai statelor membre ale UE, fiind lansat procesul Sinergiei Mării Negre.

STATE MEMBRE: Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bulgaria, Georgia, Grecia, Republica Moldova, România, Federația Rusă, Serbia - Muntenegru, Turcia și Ucraina.

OBSERVATORI: Austria, Egipt, Israel, Italia, Polonia, Slovacia, Tunisia, Franța, Germania, Conferința Cartei Energiei, Black Sea Commission, International Black Sea Club (cu statut mai vechi), SUA, Rep. Cehă, Croația și Belarus (din octombrie 2005). Ungaria și Marea Britanie dețin statutul de partener pentru dialog sectorial cu OCEMN.

Organizare (Structura)

1. CONSILIUL miniștrilor afacerilor externe:

Este forul de decizie al OCEMN (Consiliul Ministerial) care se întrunește semestrial în țara care deține **Președinția-în-Exercițiu**. La reuniunile miniștrilor de externe, deciziile se adoptă prin consens pentru primirea unor noi membri, acordarea statutului de observator, crearea de noi mecanisme sau modificarea structurii acestora,

adoptarea sau modificarea regulilor de procedură și a regulamentelor financiare. Pentru alte decizii este nevoie de o majoritate de 2/3 din voturile exprimate.

La reuniunea specială a Consiliului Ministerial, de la Istanbul din 25 iunie 2004, s-a adoptat o **declarație comună** a miniștrilor de externe ai statelor membre OCEMN cu privire la contribuția organizației la securitatea și stabilitatea în regiunea Mării Negre, ceea ce marchează intrarea cooperării în sfera politicului (aspect neabordat inițial).

2. Comitetului Înalților Funcționari (CIF) din ministerele de externe ale statelor membre analizează principalele probleme ale organizației și formulează propuneri înaintate Consiliului Ministerial. Reuniunile CIF pot fi:

- **Reuniuni Ordinare** - au loc în perioadele premergătoare reuniunilor Consiliului Ministerial, fiind destinate pregătirii acestora.
- **Reuniuni Extraordinare** – pot fi convocate de Președinția-în-Exercițiu pentru discutarea problemelor urgente. Asemenea întâlniri au fost organizate de Federația Rusă în anul 2000 (pentru finalizarea Agendei Economice a OCEMN și examinarea problematicii lărgirii organizației), de Azerbaidjan în sem.I. 2004 (cu scopul reformării instituționale a OCEMN) și de Georgia în sem.II. 2004 (pentru pregătirea Declarației asupra securității și stabilității în zona Mării Negre și respectiv creșterea eficienței activității OCEMN).

3. Troica OCEMN: Asistă Președinția-în-Exercițiu la îndeplinirea mandatului încredințat de Consiliul Ministerial. Este formată din statul care exercită președinția, cel de la care s-a preluat președinția și cel care o va prelua. În prezent, Troica este alcătuită din Albania, Ucraina și Armenia.

4. grupurile de lucru, la care se adaugă întâlniri ale **grupurilor create ad-hoc și ale experților**, acoperă domeniile: energie; transporturi, comunicații, mediu; situații de urgență; turism; știință și tehnologie; ocrotirea sănătății și domeniul farmaceutic; promovarea și protejarea investițiilor; cooperare industrială și comercială; IMM; finanțe și bănci; schimb de date statistice și informații economice; agricultură și industrie alimentară; combaterea criminalității organizate

5. Secretariatul Internațional Permanent (PERMIS), cu sediul la Istanbul.

Funcționează sub autoritatea Președintelui în exercițiu al OCEMN și această autoritate se exercită de către Secretarul General.

De la 1 mai 2007, structura PERMIS cuprinde:

- Secretar General – amb. Leonidas Chrzsanthopulos, din Grecia;
- Prim Secretar General Adjunct – Turcia (postul revine, tradițional, Turciei);
- 2 Secretari Generali Adjuncți – Azerbaidjan și Bulgaria;
- Coordonator de proiecte – Grecia;
- Consilier juridic – Georgia;
- 5 Directori executivi (Turcia, Armenia, R. Moldova, Serbia și Ucraina).

ORGANISME INRUDITE

- **Adunarea Parlamentară a OCEMN (AP OCEMN/ PABSEC)**, organ consultativ, constituită în 1993, este formată din 70 de parlamentari ai țărilor membre și un Secretariat cu sediul la Istanbul;

- **Consiliul OCEMN al Oamenilor de Afaceri**, are un Secretariat separat la Istanbul;

- **Centrul Internațional de Studii privind Marea Neagră–Atena**

- **Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre (BCDMN/ BSTDB)**, cu sediul la Salonic.

CENTRE AFILIATE

În urma deciziei Consiliului Ministerial și în vederea promovării intereselor țărilor membre în domenii specifice de cooperare, au fost înființate: Centrul regional pentru energie–Sofia; Centrul de coordonare a datelor statistice –Ankara; Centrul pentru întreprinderi mici și mijlocii–București, Asociația Camerelor de Comerț din Regiunea Mării Negre.

Proiecte

La summit-ul din 2002 și la reuniunile ulterioare ale Consiliului Miniștrilor Afacerilor Externe, organizația a început să acorde atenție sporită proiectelor.

În baza deciziei Consiliului Ministerial de la Tirana, din 25 octombrie 2002, a fost constituit Fondul de Dezvoltare a Proiectelor (FDP) prin contribuții voluntare ale statelor membre, iar în baza deciziei CM de la Istanbul, din 14-15 iulie 2003, s-a înființat un Comitet Director al FDP însărcinat cu gestionarea fondurilor acumulate.

Intr-o primă etapă, la constituirea FDP au contribuit "voluntar" numai 5 state, Grecia, Federația Rusă, România și Turcia (cu 30.000 USD fiecare) și Azerbaidjanul (cu suma simbolică de 1.500 USD). Ulterior, au mai contribuit cu sume variabile Consiliul de Afaceri al OCEMN și Centrul Internațional de Studii privind Marea Neagră, astfel încât fondurile acumulate s-au ridicat la cca 130.000 USD. În anul 2006, Bulgaria a contribuit la FDP cu 30.000 USD, iar R.Moldova și-a anunțat intenția de a contribui cu o sumă similară. FDP rămâne deschis participării și altor state și organizații interesate din afara zonei. Până în prezent, au fost alocate fonduri pentru implementarea unor proiecte regionale, cu caracter mai mult de cercetare, în domeniile comerțului, transportului rutier de mărfuri, politicilor energetice, protecției mediului înconjurător, sănătății și farmaciei.

Pe măsura degajării consensului politic și a identificării surselor de finanțare necesare, statele membre OCEMN vor trece la implementarea unor proiecte de dimensiuni mai mari, după cum urmează:

1. interconectarea rețelelor electrice și conectarea lor la sistemele din vestul Europei;
2. dezvoltarea infrastructurilor de transport, prin prelungirea către Est a marilor magistrale europene;
3. construirea unor conducte pentru transportul petrolului și gazelor naturale;
4. modernizarea și interconectarea sistemelor de comunicații.

Contribuția României la activitățile OCEMN

A susținut constant necesitatea strângerii relațiilor de colaborare între OCEMN și Uniunea Europeană. O asemenea abordare este favorizată atât de trecerea OCEMN în faza operațională cât și de curentul favorabil creat prin "Politica Europeană de Vecinătate".

În calitate de țară-coordonatoare a Grupului de lucru pentru cooperare în domeniul combaterii crimei organizate a contribuit substanțial la încheierea unui Protocol Adițional la Acordul CEMN în materie, cu accent particular pe combaterea terorismului și a inițiat

încheierea unui Memorandum de Înțelegere între OCEMN și Central SECI de la București, în vederea transferării experienței acestui centru în zona Mării Negre.

Prioritățile României pe durata Președinției la OCEMN (noiembrie 2005 - aprilie 2006)

România a exercitat președinția OCEMN în intervalul noiembrie 2005 - aprilie 2006, iar obiectivele promovate au fost următoarele :

1. Dezvoltarea unei relații de parteneriat între OCEMN și UE;
2. Lansarea și, eventual, finalizarea unui proces de reflecție asupra viitorului OCEMN, inclusiv din perspectiva restructurării Organizației;
3. Consolidarea dimensiunii de securitate și stabilitate în cadrul OCEMN;
4. Sprijinirea eforturilor statelor din Europa de Est și Caucaz de consolidare a proceselor democratice și a reformelor impuse de tranziția la economia de piață, concomitent cu crearea unui mediu de afaceri sigur și atractiv;
5. Mobilizarea statelor membre pentru a trece la elaborarea și implementarea cât mai rapidă a unor proiecte de dezvoltare consistente, cu impact și vizibilitate pentru întreaga regiune;
6. Dezvoltarea schimburilor comerciale între statele din bazinul Mării Negre;
7. Extinderea colaborării OCEMN cu alte organizații regionale și internaționale.

PERSPECTIVE

- Principalele probleme aflate în atenția OCEMN pentru etapa viitoare sunt:
- Restructurarea și reorientarea activităților astfel încât aceasta să fie în măsură să răspundă noilor evoluții de pe plan regional și internațional și mai ales fragmentărilor de până acum prin schimbarea la fiecare 6 luni a priorităților);
- Revitalizarea activității unor grupuri de lucru din cadrul OCEMN și consolidarea instituției de țară coordonatoare, ca premise esențiale pentru asumarea de către statele membre a unor responsabilități directe în promovarea de proiecte de cooperare;
- Intensificarea demersurilor pentru stabilirea unor relații de parteneriat cu Uniunea Europeană, în contextul favorabil creat de noua politică europeană de vecinătate;

- Sprijinirea eforturilor statelor din Europa de Est și Caucaz de consolidare a proceselor democratice și a reformelor impuse de tranziția la economia de piață, precum și asigurarea unei cooperări susținute cu comunitatea euro-atlantică;
- Creșterea contribuției OCEMN la consolidarea securității și stabilității în zona Mării Negre, inclusiv prin atragerea SUA, UE și a NATO la asemenea acțiuni;
- Extinderea colaborării OCEMN cu alte organizații și structuri de cooperare regională. așteptărilor legitime ale statelor membre ;

Identificarea unor priorități de acțiune care să fie menținute în atenție pe parcursul mai multor președinții ale organizației, de natură să permită finalizarea proiectelor și programelor de cooperare demarate anterior.

ICE

Înființare și structura

Inițiativa Central Europeană (ICE) este o formă flexibilă de cooperare regională care reunește **18 state**: Albania, Austria, Belarus, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Croația, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Muntenegru (1 august 2006), Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Serbia Ucraina, Ungaria.

Odată cu aderarea României și Bulgariei la UE, la 1 ianuarie 2007, ICE cuprinde un număr egal de state membre și nemembre UE (9). ICE cuprinde **8 state membre** NATO (Bulgaria, Cehia, Italia, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Ungaria).

Primul pas în direcția creării ICE a fost făcut în **noiembrie 1989**, la Budapesta, cu prilejul reuniunii vicepremierilor și miniștrilor de externe din Austria, Ungaria, Italia și Iugoslavia. Scopul inițiativei (denumită "Patrolater") era dezvoltarea cooperării politice, economice, tehnice, științifice și culturale. Odată cu admiterea Cehoslovaciei, în 1990, structura a devenit "Grupul Pentagonal", iar în 1991, prin aderarea Poloniei, s-a transformat în "Grupul Hexagonal". Prin aderarea Bosniei, Croației și Sloveniei, structura devenit Inițiativa Central Europeană.

Deciziile ICE sunt reflectate în documente finale, declarații și recomandări politice, adoptate prin **consens** la reuniunile de nivel (Summit-ul șefilor de guvern și reuniunile miniștrilor afacerilor externe):

1. Președinția-în-Exercițiu (PiE): Coordonarea generală a activităților este asigurată, prin rotație, de statul care deține președinția într-un sistem de succesiune anuală. Din 1 ianuarie 2008, Președinția este asigurată de R. Moldova. Pentru 2009, PiE ICE va fi asigurată de România.

Principalele obiective ale PiE R. Moldova sunt:

- implementarea reformei ICE, adoptată la Sofia, la Summit-ul șefilor de guvern din noiembrie 2007.
- dezvoltarea dialogului ICE-UE, inclusiv consolidarea perspectivei europene a statelor nemembre UE ale ICE.
- facilitarea transferului de expertiză între statele membre și nemembre UE, prin implementarea de proiecte comune.
- coordonarea agendei activităților ICE cu prioritățile politice ale statelor din regiune.
- coordonarea procesului de stabilire a punctelor de contact, care vor înlocui Grupurile de Lucru.
- încurajarea cooperării ICE cu alte formate regionale (SEECF, RCC etc).
- promovarea valorilor democratice și standardelor europene ca mecanism de dezvoltare pentru întreaga regiune.
- crearea unui cadru favorabil pentru identificarea de soluții comune la probleme specifice cu care se confruntă statele din regiune.

2. Activitatea ICE

- **reuniunile șefilor de guvern** adoptă hotărâri privind orientările politice și economice de cooperare în cadrul ICE, crearea și dizolvarea structurilor de lucru, obținerea /pierderea statutului de membru.

- **reuniunile miniștrilor de externe** - se iau decizii privind problemele politice ale regiunii, domeniile și formele de cooperare, structurile de lucru, chestiunile de buget și personal, se numesc sau revocă Secretarul General și Secretarii Generali Adjuncți ai Secretarului Executiv.

- **reuniuni sectoriale ad-hoc ale miniștrilor transporturilor, agriculturii etc.**

- În marja reuniunilor primilor miniștri, au loc **Forumuri Economice (SEF)**. Din partea României, Coordonatorul Național SEF este Mihai Harbic, director adjunct, DAEC.

- **reuniunile Comitetului Coordonatorilor Naționali**. Pentru România, Coordonator Național este Gheorghe Magheru, director general, DGBVEEAC.

3. Structuri ICE:

ICE are un Secretariat Executiv cu sediul la **Trieste**, care asistă Președinția în exercitarea atribuțiilor și pregătește reuniunile și conferințele ICE. La sediul BERD, Londra funcționează un **Secretariat pentru proiecte** care oferă asistență în pregătirea dosarelor de finanțare a proiectelor.

Secretariatul Executiv este condus de un Secretar General - SG (Pietro Ercole Ago, Italia). Acesta este sprijinit de doi Secretari Generali Adjuncți (Alternate Secretary General/Deputy Secretary General). Până la 16 aprilie 2008 titulatura funcțiilor executive a fost Director General/Director General Adjunct. SG și SG Adjuncți sunt selectați din statele membre și numiți la reuniunile anuale ale miniștrilor afacerilor externe, pe baza recomandării Comitetului Coordonatorilor Naționali. Mandatul lor este de trei ani și poate fi reînnoit doar o singură dată.

4. Fonduri ICE:

Activitatea ICE este finanțată din contribuțiile statelor membre. Cea mai mare contribuție o are Italia (1,5 mil. euro include costurile pentru funcționarea Secretariatului Executiv).

- **Fondul de Cooperare (iunie 2002, principalul fond cu contribuții anuale obligatorii)** – destinat finanțării de programe și proiecte, la care contribuie toate statele membre, în baza unui barem de contribuții anuale. Contribuția ICE la implementarea proiectelor este de 50% din costul total al proiectului, complementat de alte surse de finanțare. Plafonul maxim oferit spre finanțare - 30.000 euro. **România contribuie cu 9.900 euro.** La acest fond, Italia are cea mai mare contribuție (27%), urmată de Austria (20%) și Polonia (8%). **Se urmărește majorarea bugetului Fondului de Cooperare cu 20%.**

- **Trust Fund, BERD, Londra (1991) - Italia alimentează fondul, de unde sunt finanțate parțial proiecte de cooperare tehnică și de investiții).** Trust Fund funcționează pe baza unui acord *ICE-BERD* pentru promovarea de proiecte cu caracter de studii de fezabilitate, mai ales în domeniul infrastructurilor, programe de transfer de *know-how* în sectoarele de agricultură, IMM, cooperare transfrontalieră, procurement, care sunt apoi dezvoltate în proiecte de lucrări pe baza unor credite BERD. **Formularul de aplicație este accesibil pe bază de cerere adresată către șeful Secretariatului de Proiecte de la Londra, Guido Paolluci.**

- **Fondul special privind clima și protecția mediului (2008) destinat statelor nemembre UE. Plafon maxim: 40.000 euro.**
- **Fondul de Solidaritate (iunie 1998) din care se suportă** costurile de transport ale reprezentanților din statele membre ICE la diferite manifestări din cadrul Inițiativei.
- **Secretariatul ICE pentru proiecte UE (ianuarie 2004)** sprijină participarea statelor membre la derularea de proiecte comune de cooperare, finanțate de UE și aplicabile domeniilor de activitate ICE. Fondul se adresează statelor eligibile de fonduri UE.
- **Know - How Exchange Program (2004)** destinat facilitării schimbului de *know-how* între un stat membre UE și un stat nemembre UE ICE, prin lansarea de proiecte comune. Plafon maxim: 40.000 euro.

Detalii privind promovarea proiectelor: La nivel național, coordonarea proiectelor de cooperare se realizează astfel: ministerele de resort, ONG-uri promovează conceptul proiectului prin accesarea unui formularului tip. Inițiatorul proiectului va transmite formularul către Coordonatorul Național ICE spre informare. CN ICE va distribui formularul către Secretariatul ICE, în vederea evaluării și formulării unei opinii privind oportunitatea promovării proiectului. Evaluarea și opinia Secretariatului va fi transmisă atât CNC ICE cât și inițiatorului proiectului. Data limită de transmitere a formularelor de aplicație:

- Fondul de Cooperare: **1 aprilie** (proiectele implementate în perioada iulie - decembrie), sau **1 octombrie** (proiectele implementate în perioada ianuarie - iunie).
- Fondul Special privind clima și protecția mediului: 30 septembrie.

5. Redimensionarea ICE a fost lansată la Summit-ul șefilor de guvern de la Sofia din 27 noiembrie 2007. Procesul se înscrie în curentul dominant al remodelării structurilor regionale și pornește de la existența, după 1 ianuarie 2007, a unui număr egal de state membre și nemembre UE. Scopul inițierii procesului este eficientizarea structurilor și mecanismelor ICE. Pachetul de decizii privind redimensionarea se referă la:

- mandatul ICE - concentrarea pe agenda europeană, sprijinirea tuturor statelor interesate în avansarea procesului de integrare UE, consolidarea cooperării cu UE prin implicarea și facilitarea implementării programelor UE.

- restructurarea ariilor de activitate - orientarea pe climă, mediu și energie sustenabilă, dezvoltarea întreprinderilor, inclusiv turism, dezvoltarea resurselor umane, informații și mass-media, cooperare interculturală, inclusiv minorități, transport multimodal, știință și tehnologie, agricultură sustenabilă.
- dizolvarea Grupurilor de Lucru (17) și înlocuirea lor cu o rețea de puncte focale din statele membre. Rețeaua va evalua și propune proiecte de cooperare.
- obținerea unei participări financiare echilibrate, printr-o **creștere graduală** a contribuțiilor statelor membre.
- înființarea fondului special privind protecția mediului și clima cu eligibilitate ODA.
- consolidarea relației cu UE prin participarea ICE la proiectele finanțate de UE, stabilirea de relații de colaborare în programele comunitare, îmbunătățirea relațiilor instituționale cu COM.
- dezvoltarea de activități comune cu alte structuri regionale compatibile pentru evitarea duplicărilor și obținerea unei diviziuni clare a muncii.

6. Activitatea României: România a fost primită în ICE la **1 iunie 1996**, cu ocazia reuniunii de la Viena a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor membre ale acestei organizații.

a) România beneficiară a unor proiecte cu finanțare ICE:

- **2006:** Proiect de cooperare tehnică finanțat de BERD, Londra, privind contractarea unui împrumut în valoare de 30.000 € pentru modernizarea facilităților aeroportuare din Aeroportul Internațional Henri Coandă.
- **2007:** „CEI - EUROPAfest, Youth Empowerment Through Music” (București, 7-13 mai 2007) 6.500 €, inițiat de Jeunesses Musicales, România; „Science and Technology for Safe Development of Lifeline Systems - Natural risks: Progress on seismic and geotectonic modeling across CEI territory and implications on preventing and mitigating seismic risk “ (București, 24-26 octombrie 2007), 41.250 €, inițiat de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului, România.

- **2008:** „CEI Music Corner, Young Musicians in Action” (București, 5-14 mai 2008) în valoare totală de 97.145 €, inițiat de Jeunesses Musicales, România; „Deterministic seismic hazard analysis and zonation of the territory of Romania, Bulgaria and Serbia - creating a network on seismic hazard mapping” (51.210 €); „Intercultural Bridges in Europe 2008” (Sovata, 10-16 august), 4.500 €.

b) Proiecte de succes ale României:

2001: proiect de realibilitate a infrastructurii feroviare pe teritoriile României, Poloniei și Ucrainei (segmentul Tarnow - Oradea) pentru refacerea tronsonului de cale ferată cu ecartament european ce leagă România și Polonia, prin colaborare cu Ucraina și Polonia. Val proiectului 450.000 EURO. **Inițiatorul proiectului:** Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

2002: *“Politicile culturale, platformă pentru stabilirea unui centru documentar pentru politicile culturale în Europa de Sud-Est”*. **Inițiatorul proiectului:** Asociația ECUMEST și Fundația Culturală Europeană (Amsterdam).

2004: „*CEI International Spring Festival*” (București, 9-15 mai 2004). **Inițiatorul proiectului:** Jeunesses Musicales, România.

2006: Modernizarea facilităților aeroportuare din Aeroportul Internațional Henri Coandă. Proiectul este în curs de implementare

GECT

Infiintarea organizatiei

GECT (Gruparea Europeana de Cooperare Teritoriala) este o structură nouă, reglementată de Regulamentul nr. 1082 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind instituirea Grupării Europene de Cooperare Teritorială (GECT), publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 210 din 31 iulie 2006.

Membrii organizatiei GECT

Pot fi membri ai unui GECT:

- statele membre;
- colectivitățile regionale sau locale;
- asociațiile;
- orice alt organism de drept public.

In conformitate cu prevederile Regulamentului pot fi membre ale unei GECT si structuri apartinand unor state care nu sunt membre ale Uniunii Europene, numai daca legislatia nationala a acestora prevede dreptul lor de a participa la acest tip de asocieri.

Pentru a pune în aplicare Regulamentul (CE) nr. 1082/2006 din 5 iulie 2006, Statele Membre ar fi trebuit sa fi luat masurile necesare pentru a asigura punerea sa în aplicare pana la 1 august 2007. Pana în prezent, Statele Membre nu si-au adaptat inca legislatiile, nici nu au luat masurile necesare pentru a permite punerea in aplicare a regulamentului si, prin urmare, este imposibil ca acest regulament sa fi fost aplicat in toate Statele Membre pana la 1 august 2007. Romania face parte din putinele State Membre care au o legislatie in domeniu, prin OUG 127/2007.

Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială este o „premieră” în sensul că facilitează existența unei grupări între colectivitățile din diferite state membre fără semnarea prealabilă a unui acord internațional ratificat de către parlamentele naționale. Cu toate acestea, statele membre trebuie să-și exprime acordul în ceea ce privește participarea membrilor GECT pe teritoriile lor. Dreptul aplicabil pentru interpretarea și aplicarea convenției unei GECT este cel al statului membru în care GECT își are sediul.

Obiectivele GECT

Este destinată să faciliteze și să promoveze cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională între membrii Uniunii Europene, cu scopul de a consolida coeziunea economică și socială.

Grupările Europene de Cooperare Teritorială, acționează pentru a implementa programe sau proiecte de cooperare teritorială cofinanțate de Uniunea Europeană, în primul rând din instrumente structurale, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune. Printre obiectivele GECT se numără simplificarea procesului de cooperare teritorială la granițele Statelor Membre, prin oferirea unui cadru clar

si coerent pentru interventiile la nivel local, regional si national si preîntâmpinarea barierelor de ordin constitutional, legal si financiar.

Obiectivele acestei organizatii sunt realizate cu ajutorul Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR). Astfel, Obiectivul „Cooperare teritorială europeană” este destinat să întărească cooperarea transfrontalieră datorită unor inițiative locale și regionale realizate în comun, să consolideze cooperarea transnațională prin acțiuni menite să favorizeze dezvoltarea teritorială integrată și să stimuleze cooperarea interregională, precum și schimbul de experiență. Peste 181 de milioane de persoane (care reprezintă 37,5% din populația totală a Uniunii Europene) trăiesc în zone transfrontaliere. Toate regiunile și toți cetățenii Uniunii fac parte din una dintre cele 13 zone de cooperare transnațională. Cele 8,7 miliarde de euro (care reprezintă 2,5% din bugetul total consacrat acestui obiectiv) sunt repartizate după cum urmează: 6,44 miliarde pentru cooperarea transfrontalieră, 1,58 miliarde pentru cooperarea transnațională și 445 de milioane pentru cooperarea interregională. Acest obiectiv se bazează pe experiența dobândită prin fosta inițiativă comunitară, INTERREG.

Obiective și Fondurile
2007-2013

Obiective	Fondurile		
	FEDR	FSE	Fondul de coeziune
Convergență	FEDR	FSE	Fondul de coeziune
Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă	FEDR	FSE	
Cooperare teritorială europeană	FEDR		

Organizare si structura

GECT se constituie prin asocierea, dupa caz, a autoritatilor publice centrale, a unitatilor administrativ-teritoriale, a organismelor de drept public, precum si a asociatiilor constituite de acestea in Romania cu structuri similare din alte state membre ale Uniunii Europene pentru facilitarea si promovarea cooperarii teritoriale, in limitele competentelor de care dispun, potrivit legislatiei nationale.

Convenția unei GECT precizează, în special:

- denumirea GECT și sediul social;
- lista membrilor GECT;
- aria teritorială;
- obiectivul GECT;
- misiunea GECT;
- durata GECT.

Spre deosebire de structurile care gestionau acest tip de cooperare până în anul 2007, GECT are personalitate și capacitate juridică. Prin urmare poate dobândi și vinde bunuri sau angaja personal. Astfel, GECT reprezintă persoana juridică română de drept privat, constituită pe teritoriul României, nonprofit, cu patrimoniu propriu, care desfășoară activități de interes public prin care este promovată cooperarea teritorială, cu scopul consolidării coeziunii economice și sociale.

În România, Direcția Generală Dezvoltare Teritorială este **structurată în trei direcții**, după cum urmează:

- ***Direcția de amenajare a teritoriului*** - organizată în două servicii:
  - a) Serviciul planificare teritorială,
  - b) Serviciul cooperare teritorială interregională europeană.
- ***Direcția urbanism și dezvoltare locală*** - constituită din:
  - a) Serviciul planificare urbană,
  - b) Serviciul dezvoltare locală,
  - c) Serviciul sistem informațional specific domeniului imobiliar-edilitar și bancilor de date urbane
  - d) Secretariatul, organizat la nivel de compartiment, pentru aplicarea HG 834/1991 privind stabilirea și evaluarea unor terenuri deținute de societățile comerciale cu capital de stat, cu modificările și completările ulterioare,
  - e) Serviciul - Secretariatul pentru declararea utilității publice în vederea exproprierii

- **Directia politica locuirii** - constituita din:
  - a) Secretariatul Centrului National pentru Asezari Umane (CNAU – Habitat)
  - b) Serviciul legislatie si reglementari

Partenerii de dialog

In vederea realizarii cu succes a obiectivelor de dezvoltare teritoriala, Directia Generala Dezvoltare Teritoriala colaboreaza cu institutiile aflate in subordinea, in coordonarea sau sub autoritatea MDLPL:

-Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Urbanism si Amenajarea Teritoriului,

-Centrul de documentare pentru constructii, Arhitectura, Urbanism si Amenajarea Teritoriului (CDCAS),

-Registrul Urbanistilor din România.

De asemenea, s-au semnat acorduri bilaterale de cooperare cu institutii omoloage din Franta, Ungaria si Republica Moldova pentru a intari schimbul de experienta si de bune practici.

Portalul de Sprijinire a Beneficiarilor

PSB este o initiativa a Ministerului Dezvoltarii, Lucrarilor Publice si Locuintelor si se adreseaza potentialilor beneficiari din România ai programelor de cooperare teritoriala ce doresc sa identifice atât programul în cadrul caruia sunt eligibili, cât si parteneri pentru proiectele pentru care doresc sa obtina finantare. Baza de date permite atât cautarea partenerilor cât si înregistrarea în baza de date în vederea contactarii de catre organizatii interesate de un parteneriat pe aceeasi tema.

Programele de Cooperare Teritoriala disponibile în acest portal sunt:

- Programul de cooperare transfrontaliera România-Bulgaria 2007-2013
- Programul România-Serbia IPA CBC 2007-2013
- Programul România-Ucraina-Moldova ENPI CBC 2007-2013
- Programul Marea Neagra ENPI CBC 2007-2013

- Programul de cooperare transfrontaliera Ungaria-România 2007-2013
- Programul Ungaria-Slovacia-România-Ucraina ENPI CBC 2007-2013
- Programul Transnational de Cooperare în Sud-estul Europei
- Programul de cooperare interregionala INTERREG IV C
- Programul de cooperare interregionala URBACT II
- Programul de cooperare interregionala ESPON 2013.

In incheiere, am putea afirma ca regiunile pot oferi un cadru propice pentru stabilirea unor mecanisme de cooperare, care contribuie la climatul de securitate internațional. Eforturile dedicate și angajamentul politic asociat dezvoltării acestor instrumente de cooperare regională conferă o mai mare credibilitate demersurilor comune și consolidează încrederea reciprocă.

Astfel, concluzia noastră este ca vocația geo-strategică a României ne determină să avem o voce în zona central-est europeană, precum și în spațiul contiguu Marea Neagră-Caucaz-Asia Centrală și dincolo de aceasta, în aria Orientului Mijlociu în sens larg. De asemenea, cooperarea în format trilateral și cooperarea transfrontalieră sub forma euroregiunilor oferă un cadru propice dezvoltării de proiecte în cele mai diverse domenii.